

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini — 1 leu

Prislea calculatoarelor electronice

Foloasele
atmosferelor
artificiale

12

ANUL XXV

(1253)

21 MARTIE 1969

PROZĂ

Raiul marinarilor

Ingerul păzitor al marinarilor l-a îmbrățișat pe tatăl său în Oceanul Atlantic. Adică nu l-a îmbrățișat, ci i-a salvat viața. Il văzuse obosit, leocărd de apă, încercând să evite moartea cu ultimele puteri, în noaptea rece a oceanului. Atunci Ingerul i-a spus tatălui său:

— Luptă cu valurile pînă la ultima picătură de singe și după aceea o să te salvez.

Valul, văzînd că-i scapă victima începu să strige la Inger. Era un tal bătrîn, ce se întindea din Islanda pînă în Groenlanda, unde se și împotmolise, cu un umăr în Islanda, cu celălalt în Groenlanda, cu coastele fupuite de stîncile abrupte. Ingenunchese, parcă, pe cineva, crescuse cu vreo zece metri și se minase într-atîta, încît îi apăruse o coamă albă. În goana lui bezmetică spre Oceanul înghețat, chica-i albă i se ciufulise rău de tot. Gonea fără isov și urla, așa cum trebuie să urla un asemenea val.

Tatăl său tocmai intrase de schimb la timonă. Sărase peste toată ziua și era tare ostent, de abia se ținea pe picioare și în timpul schimbului era să cadă din pricina raliului. Deasupra punții era întins un odgon, ca să aibă de ce să se țină, iar cabina era chiar lângă nasul lui. Tatăl său s-a gândit la tine pînă la ultima răsuflare, dar la mama ta și mai mult, pentru că pe mama ta a îndrăgit-o înaintea ta. Dar s-a gândit și la tine, fiule, și s-a gândit așa:

„Dacă fiul meu n-o să cunoască toate stelele, n-o să iasă marinar din el”.

Ingerul păzitor al marinarilor îi strigase tatălui său:

— Păzește valul, Andrus!

Dar tatăl său nu l-a auzit, era prea ostent, iar valul a lovit corabia într-o coastă și a aplecat-o într-o parte așa de tare, încît tatăl său n-a mai reușit să se prindă de odgon. Valul a măturat puntea și l-a aruncat peste bord.

la aminte, fiule, odată și odată valurile au să te arunce și pe tine peste bord. Asta-i soarta bărbatilor, să fie aruncați din cînd în cînd peste bord, dar important e să te întorci pe corabia ta. Eu însumi era să mă înec de trei ori: în Atlantic, în Marea Barenț și în Marea Baltică, dar de fiecare dată m-am întors pe corabia mea.

S-a întîmplat așa: valul l-a umflat pe taică-tău și l-a aruncat pe creasta lui. Iar inima valului era rece, rece ca gheața, și frigul ăsta l-a înghețat pe tatăl său. Hainele de pe el se îngreunaseră, dar cum era un om deștept, și-a scos cizmele și le-a dăruit oceanului, și-a scos scurta și a dăruit-o oceanului, și-a scos cămășa și a dăruit-o și pe ea oceanului. Dar pe măsură ce trecea timpul, tatăl său era tot mai ostent și atunci s-a rugat de Ingerul păzitor al marinarilor:

— Am obosit, bătrîne. Pot să mă dau la fund?

— Nu, luptă! Luptă pînă la capăt.

Dar tatălui său i se făcuse lehamite de atîta frig, era tare obosit și de aceea l-a întrebă din nou pe Ingerul păzitor:

— Cînd o să se termine toate astea?

— Treaba mea. Marinarul trebuie să lupte pentru viața lui, ca și cum eu n-aș exista. Asta-i legea mea pentru toți marinarii.

Cînd Ingerul păzitor a văzut că tatăl său e gata să se înec, i-a spus valului: „Dă-mi-l mie pe Andrus! Dă-mi-l imediat!”

Dar valul i-a strigat:

„Nu te apropia! Îți măninc urechile! Te învăț eu minte!”

Ingerul păzitor s-a luat la trîntă cu valul. Valul era uriaș și plin de venin. L-a apucat pe Inger de picioare și l-a izbit cu capul de creasta lui. S-au bătut ca doi vulturi pentru tatăl său, la granița cu Oceanul înghețat. Ingerul era aidoma unui vultur mic și isteț, iar valul — ca un vultur negru cu aripă mari, ce sfișiau crestele albe ale valurilor. În timp ce Ingerul se lupta cu valul pentru tatăl său a obosit și el.

Și Ingerul păzitor al marinarilor i-a spus tatălui său:

— Andrus, acum plecăm împreună amîndoi. Am luat în arendă, pentru marinarii mei, zeci de mii de verste de cer, deasupra Atlanticului. Am obosit amîndoi, vai de capul nostru, și acum nu ne rămîne decît să zburăm.

Mă întreb de ce a arendat verstele astea de cer, tocmai deasupra Atlanticului? Asta l-a întrebă și tatăl său pe Ingerul lui păzitor:

— De ce n-ai arendat un alt colț de cer? Te-ar fi costat mai ieftin și eram și eu mai aproape de casă.

Ingerul păzitor al marinarilor l-a răspuns.

— Am plătit o rublă versta. Foarte ieftin... Ce fel de rai poate fi deasupra orașelor, care fierb veșnic în propriul lor vacarm? Ce fel de cer ar fi el?

Și iată că Ingerul a sosit cu tatăl său în ceruri, l-a plimbat pretutindeni. Locuitorii raiului se plimbau cu mîinile la spate, în vestminte albe. S-a uitat tatăl său la ei și l-a întrebă pe însoțitorul lui:

— Cine-s ăștia?

— Ingeri.

— Cu ce se ocupă?

— Nu se ocupă cu nimic. De aia-i făcut raiul, ca locuitorii lui să nu miște nici un deget.

Ingerul păzitor al marinarilor era un bătrîn cărunț și obosit, de aceea tatăl său n-a vrut să se certe cu el. L-a întrebă doar atît:

bătrîni ce își mișcă mustățile cînd îi tragi în barcă. Iar babușcă cîta vrei...

— Femeie, e timpul să-l culci pe băietanul ăsta și poate că în vis o să-i apară raiul marinarilor. Cu marea și necazurile o să facă el cunoștință și fără noi.

Iuhan Smuul

EDITORIALE

Un destin neobișnuit

În luna mai a anului 1933, în apele raiului Bolșaiia Suren, din Bașkiria, a fost găsit trupul unui tînăr de 23 de ani, pe nume Serghei Cekmariov, care lucrase ca zootehnician într-un sovhoz local. Imprejurările morții lui Serghei Cekmariov au rămas pînă astăzi necunoscute. Anonimatul celui dispărut în condiții tragice a fost perfect vreme de aproape un sfert de veac. Apoi, a apărut un volum de „Versuri, scrisori, jurnale”, cu semnătura lui Serghei

cartea
cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea cartea
cartea cartea cartea cartea
cartea cartea cartea cartea
cartea cartea cartea cartea
cartea cartea cartea cartea

ISTORIE LITERARĂ

Revista „Satiricon” și poezii ei

La sfîrșitul deceniului 1900—1910, printre revistele ruse de satiră și umor, și-a făcut apariția o nouă publicație, „Satiricon”, care avea să depășească în scurt timp faima suratelor ei mai vechi, cum ar fi fost „Oskolki” sau „Șut”. Explicația cuceririi unei rapide popularități în cercurile cele mai largi de cititori se află, neîndoind, în calitatea versurilor și povestirilor satirice ieșite de sub pana lui Arcadi Avercenko, Nadejda Tefi, Arcadi Buhov, Sașa Ciornii, Piotr Potiomkin și, la un moment dat, Vladimir Maiakovski.

În ultimii ani, criticul literar Lidia Evstigneeva s-a îngrijit de publicarea unui volum din versurile lui Sașa Ciornii, apărute în revista „Satiricon”, precum și a unei culegeri, cu titlul „Poezii „Satiricon”-ului. În prelungirea acestor preocupări, Lidia Evstigneeva a publicat, recent, o monografie impozantă, consacrată celebrei reviste ruse de satiră și umor.

Volumul analizează pe larg producția literară a revistei, locul ei printre alte publicații din acea epocă etc. Volumul cuprinde capitole speciale despre poezia satirică a lui Sașa Ciornii, Piotr Potiomkin, a tînărului Maiakovski. Cercetătoarea sovietică se ocupă pe larg de valoarea poeziei satirice publicate în paginile revistei și de țelurile acesteia. Cu toate că cenzura vremii era neîngăduitoare cu asemenea publicații, „Satiricon”-ul a reușit să țintească nu numai tarele generale ale epocii, ci și personalitățile ei reprezentative, din mediile politice cele mai înalte.

DICȚIONARUL DIAVOLULUI

Fragment

BANDIT: omul care ia cu forța de la A, ceea ce A a obținut prin minciună de la B.

BASM: o mică minciună, menită să susțină un mare adevăr.

CELIBATAR: bărbat care dovedește multă stimă față de femeie.

CONCURENT: un netrebnic care latră la fel ca mine.

EPITAF: inscripție menită să amintească defunctului ce-ar fi putu deveni, dacă ar fi avut forța și mijloacele necesare.

EROARE: o greșală de a mea, pe care dacă ar fi făcut-o altcineva aș fi putut-o numi crimă.

INUNDAȚIE: gradul cel mai înalt de umiditate.

LINGUȘIRE: a inocula altuia conștiința propriei superiorități.

A. Birs

S. Harlamov:

Ex-libris (Linogravură)

— N-ai nici un lac prin raiul tău?

Ingerul i-a răspuns:

— Este. Din Estonia a dispărut, de mult de tot, lacul Emu, cu toți peștii lui, și l-am adus aici.

Tatăl său s-a însufleșit pe dată și l-a întrebă din nou:

— Ce fel de pești are?

Ingerul i-a răspuns:

— De tot felul. Și știuci, și plătică, și crapi mari, cu burta de aur și somni bătrîni. Cît despre babușcă, ce să mai vorbesc... Ce nu se găsește în lacul ăsta, de vreme ce nimeni nu pescuiește.

Atunci Andrus, tatăl său, i-a spus:

— Știi ce, bătrîne, am să ies eu la pescuit. Dă poruncă să vie o barcă!

Ingerul a făcut ochii mari cît roata carului:

— Cine o să-ți dea voie să te apuci de lucru în rai? Desigur, n-ar fi rău să faci rost de ceva pește și încă proaspăt. Dar aici, Andrus, nu-i voie, așa-i regula.

Tatăl său a bătut cu pumnul în masă și-a spus:

— Stricăm regula. Comandă-mi o barcă.

Ingerul l-a întrebă:

— De unde să-ți comand o barcă?

Tata l-a lămurit imediat:

— La Leizi este o fabrică de bărci. E acolo un maistru pe cinste, pe care-l cheamă Vakram. El o să ți-o meștească...

Așa că acum, tatăl său prinde pește în apele fostului lac Emu. În cerul marinarilor, cu barca lui Vakram. Pește de tot felul. Și știucă, și bibani, și crapi cu capete mari de vișel, și somni

TELECOMUNICAȚII

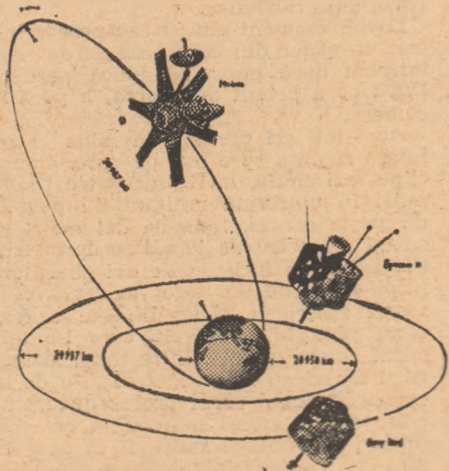
Muzica sferelor în orice casă?

Pământul s-a micșorat, așa se spune acum tot mai des, natural la figurat. De ce? Pentru că mijloacele de comunicații moderne au comprimat distanțele și în multe domenii aproape le-au anihilat. În secolul trecut veștile circulau cu poștalionul sau, în cel mai bun caz, prin curier special; astăzi undele radio asigură în câteva minute convorbiri între interlocutori situați la mii de kilometri. Devenite o necesitate a secolului nostru, telecomunicațiile au recurs și la una din ultimele realizări tehnice — sateliții artificiali ai Pământului, pe care, după cum se știe, îl folosesc ca relee.

În așteptarea unei rețele de sateliți de telecomunicații care să acopere tot globul, funcționează în prezent două sisteme vaste, dar încă parțiale: bine-

și noiembrie 1967, doi staționari peste Pacific și unul peste Atlantic, tot cu 240 de canale, dar mai puternici; Intelsat-3 planificată cu 3 sateliți cu câte 1200 canale, din care unul a și fost lansat iar ceilalți doi urmează să-și ia locul pe orbită până în luna iunie. Pentru a apărea ficși observatorilor terestri, toți sunt plasați deasupra ecuatorului la peste 36 000 km altitudine. La sfârșitul lui noiembrie 1968 existau pe sol 23 de stații, înzestrate aproape toate cu antene parabolice mari (26 m diametru), care captează emisiunile sateliților și le trimite semnalele. În 1969 vor intra în funcțiune încă 13 asemenea stații.

De la sfârșitul lunii trecute țările membre ale Intelsat discută acordul definitiv care ar trebui să intre în vigoare din 1970. Trei chestiuni importante sînt la ordinea zilei: structura și funcționarea viitoarei organizații (deciziunile ei comerciale), menținerea unei singure rețele sau înființarea de rețele regionale, delimitarea competențelor organismului care va succeda Intelsatului. Din punct de vedere practic aceasta din urmă este cea mai interesantă. În principiu Intelsat, sau cum se va numi urmașul lui, nu ar trebui să se ocupe decât de telecomunicații în sensul internațional al termenului: telefon, telegraf, telex, transmiterea programelor de radio și televiziune. În acest domeniu cererile vor crește considerabil până în 1975, fiind apreciate la 6 000 canale telefonice peste Atlantic, 3 000 peste Pacific și 1 500 peste Oceanul Indian. Unii prevăd o extindere a serviciilor Intelsat și la alți sateliți, respectiv la cei meteorologici și de navigație aeriană (care țin legătura cu avioanele în zbor), ca și la transmiterea directă a programelor de radio și televiziune, căci viitorii sateliți, cîntărind 1—1,5 tone, ar putea fi dotați cu generatoare electrice destul de puternice pentru ca emisiunile lor să fie captate direct de posturile individuale, fără intermediul stațiilor.

Debutul sateliților artificiali ai Pământului în telecomunicații

cunoscutul Orbita în Uniunea Sovietică și omologul lui apusean — Intelsat, de care ne vom ocupa astăzi.

Acesta este un organism internațional care grupează țări din Europa, Asia de sud-est, cele două Americi și Africa în cadrul unui acord provizoriu semnat în 1964 pentru cinci ani. Sarcinile lui constau în proiectarea, realizarea și exploatarea unei rețele mondiale de sateliți. Intelsat nu seamănă deci cu organizațiile internaționale obișnuite, căci are scopuri pur comerciale. Fiecare membru plătește o cotizație proporțională cu partea lui de trafic internațional; sumele rezultate servesc la achiziționarea, lansarea, întreținerea și exploatarea sateliților.

Între aprilie 1965 și decembrie 1968 Intelsat a comandat și plasat pe orbită 5 sateliți care sînt toți în funcțiune. Două lansări au eșuat. Pionierilor experimentali Telstar și Syncom, proprietate exclusiv americană, le-au urmat trei rețele din ce în ce mai perfecționate: Intelsat-1 (1965) limitată la satelitul Early Bird, staționar deasupra Atlanticului, posedînd 240 canale și aflat încă în plină activitate, deși fusese prevăzut pentru numai 18 luni; Intelsat-2 compusă din trei sateliți lansată între octombrie 1966

EXPLORĂRI PETROLIERE

Perla Samotlor

S-a calculat că circa 80 la sută din extracția de țiței din lume provine de la zăcămintele gigant. Debitul sondelor este la aceste exploatari mult mai mare iar cheltuielile de extracție mai mici. Așa se explică de ce specialiștii își îndreaptă atenția cu precădere spre ele. Dar zăcămintele de dimensiuni foarte mari nu se întîlnesc la tot pasul.

În Uniunea Sovietică exista pînă acum cîțiva ani un singur zăcămint gigant, cel de la Romașkino, regiunea Povoljje. În 1965 însă a fost descoperită în regiunea Tiumen, nu departe de masivul muntos Ural, încă o stea de mărimea întâia. Este rezervorul de la Samotlor, adevărată perla petroliferă. Specialiștii compară aceste zăcămint nou descoperite cu o plăcintă cu foi: la adîncimi cuprinse între 1 600 și 2 300 metri au fost explorate pînă în clipa de față 10 straturi petrolifere. În plus trebuie subliniat faptul că partea inferioară a profilului geologic Samotlor nu a fost încă cercetată și e posibil ca și acolo să se mai afle citeva orizonturi productive.

Straturile petrolifere ale celui de al doilea zăcămint gigant sovietic sînt alcătuite din roci de o mare porozitate și permeabilitate, ceea ce ușurează mult exploatarea industrială a noii comori. Grosimea straturilor este în medie de peste 200 de metri. La unele sonde se înregistrează de pe acum un debit zilnic de circa 600 de tone. Iar într-un viitor apropiat, la Samotlor s-ar putea ajunge fără prea mari eforturi la o extracție anuală de 80—100 milioane

de tone. În plus, giganticul rezervor natural mai conține zeci de miliarde de metri cubi de gaze.

Dar cum se poate smulge adîncurilor această uriașă bogăție fără cheltuieli prea mari? Răspunsul îl caută în clipa de față specialiștii de la citeva mari institute de cercetări. Cît privește activitatea de explorare, la Samotlor se folosește sistemul rețea, pentru prima oară aplicat în această regiune. Sondele forează paralel în două orizonturi. În primul, cel superior, se sapă la adîncimi cuprinse între 1 500—1 900 metri, în timp ce în cel inferior sondele înaintează pînă la 2 300 metri. Această metodă este în condițiile zăcămintelor gigant nou descoperite cea mai economică.

Exploatarea industrială a Samotlorului va începe încă în acest an. Fiecare din sondele în exploatare va da atunci o cantitate de țiței de 20 de ori mai mare decît media obținută azi la toate sondele de pe cuprinsul U.R.S.S.

Concert
Desen de V. Soldatov

MERIDIANE

Tirgul din Sorocinți

Sorocinți... Un tirg din Ucraina care își deschide „porțile” în fiecare an și cum nu mai poate fi întîlnit altul în lume. Renumele lui, deși se desfășoară într-un sat ca multe altele din stepa cîzăcească, se datorează faptului că, odinioară, a fost vizitat de marele scriitor Nikolai Gogol, care l-a descris cu mult pitoresc și umor în remarcabila navelă cu același nume.

Dar cum arată Sorocinți în zilele noastre? La sorocul fixat, spre tirg se îndreaptă nu numai lume din împrejurimi, ci și din Kiev și Harkov, Dnepropetrovsk și Lvov, Zaporojje, ba chiar și din Moscova. Și atunci tirgul devine o adevărată mare de oameni. Zgomotul e asurzitor, glasurile oamenilor se amestecă cu huruitul motoarelor, mugetul vacilor, cotcodăcitul păsăretului. În acest talmeș-balmeș eterogen pot fi totuși deslușite „ulițele comerciale” mărginite de chioșcuri și barăci, de furgoane sau pur și simplu de autocamioane. Aici poți găsi tot ce-ți dorește inima: pînzeturi și lînd, încălțăminte, obiecte de gospodărie, mobilă, aparate electromenajere și de

fotografiat, radiouri și televizoare, făină, legume, fructe, miere, găini... Și mai la margine, tirgul de vite. Lumea se îngheșuie, cumpără de pretutindeni. Și de la chioșcurile comerțului de stat și de la colhoznici. De acest prilej profită și colhozurile din regiune care încheie contracte cu organismele comerciale în valoare de sute de milioane de ruble! Acum țărani se întorc de la iarmaroc nu cu gudron, sare sau pipe ca odinioară, ci cu frigidere și mașini de spălat, mobilă modernă, cărți sau tablouri.

Tirgul din Sorocinți își are și locurile lui de distracție, de odihnă. Bucătarii locali pregătesc mîncăruri care ar putea rivaliza, ba chiar întrece pe cele ale unui restaurant orășenesc: colțunașii cu carne, brînză, cartofi și varză, caltaboși de casă, kașa, vestitul borș ucrainean și, bineînțeles, munși de dulciuri. Nu lipsește nici vodka cu piper, vinurile și berea care curg în valuri, iar pentru cei suferinzi vestita apă minerală „Gogolevskaia”. Cum e și firesc, după ospăț urmează distracțiile, la care personajele burlești din scrierile lui Gogol își aduc din plin contribuția, înveselind poporul.

CONSTRUCȚII NAVALE

O familie înaripată

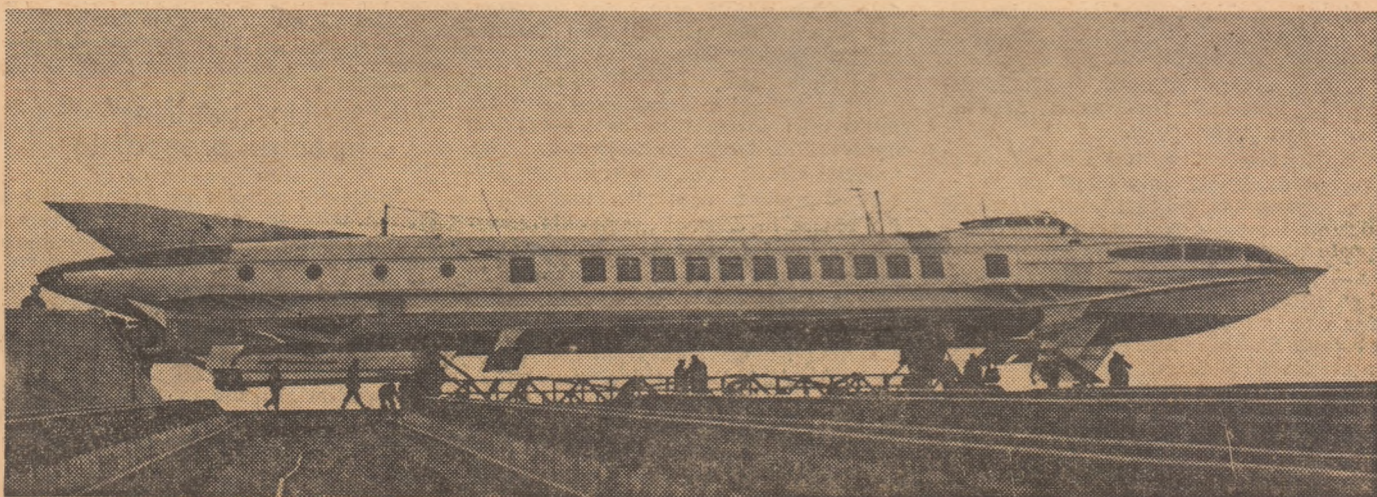
O știre recentă anunța că pe cele 80 de linii de mare viteză ale Volgăi, care urmează să se deschidă în acest an, navele cu aripi subacvatice vor transporta circa 3 milioane de pasageri. Modernele nave, construite de uzinele „Krasnoe Sormovo” în 15 variante, circulă astăzi pe aproape toate fluviile și lacurile mari ale Uniunii Sovietice. Multe din ele bat drumurile de apă ale altor țări. Și familia înaripatelor continuă să se îmbogățească.

Următorul membru al numeroasei familii va fi nava „Voshod”, astăzi în fază de proiectare. „Voshod” este o variantă perfecționată a „Rachetei”, o cunoștință mai veche. Ea va putea lua la bord 65 de pasageri și va circula cu viteză de 60 kilometri pe oră. Sora mai mică a „Rachetei” va avea formele mai perfecționate și va oferi călătorilor maximum de confort. O mai deosebește de navele cu aripi subacvatice existente și faptul că în cabinele călătorilor nu se va mai auzi nici un zgomot. Cît privește vibrația, acest însoțitor nedorit al vitezelor mari, va fi și ea întrucîtva diminuată.

Mai tîrziu, pornind de la scheletul lui „Voshod” constructorii intenționează să întemeieze o nouă familie. Una din variantele ei va fi destinată rîurilor mici. Ea va învinge ușor zonele cu adîncime mică și pragurile circulînd cu același număr de pasageri și aceeași viteză ca navele pentru fluviu mari. Pescajul acestor „Voshod”-uri va fi de două ori mai mic. Navele vor putea acostă atît la danele joase cît și la cele înalte. Este important și faptul că navele vor putea fi demontate și transportate la destinație cu trenul.

O altă variantă a „Voshod”-ului este proiectată ca navă cu turbină cu gaze. Va putea lua la bord 85 de pasageri și va circula cu 85 de kilometri pe oră. Colectivul de proiectanți de nave cu aripi subacvatice lucrează și la tipuri noi de nave maritime. Așa va fi noua „Kometa”. O predecesoare a ei a străbătut distanța Marea Neagră—Tamisa iar alta a navigat pe Volga și Marea Baltică pînă în portul Hamburg. Soră bună cu „Kometa” este și nava „Ciclone”, proiectată pentru 250 de călători. Va circula cu 70 de kilometri pe oră.

Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală

Deocamdată pe uscat...

TEHERAN

1943

(V)

Memoriile unui translator la Conferința „celor trei mari” *)

Prima ședință plenară s-a deschis în 28 noiembrie, la orele 16, și a durat trei ore și jumătate. Deschizând ședința, președintele Roosevelt a spus:

— Fiind cel mai tânăr dintre șefii de guverne aici de față, aș vrea să-mi îngădui a lua cuvântul primul. Vreau să asigur pe membrii noii familii — membrii conferinței de față, care s-au strins la această masă — că ne-am adunat cu toții aici cu un singur scop, acela de a câștiga războiul cât mai repede cu putință...

În continuare Roosevelt a făcut câteva observații cu privire la conferință.

— Nu intenționăm — a declarat el — să publicăm nimic din ceea ce se va discuta aici, dar ne vom adresa unul altuia ca prieteni, deschis și sincer...

Evident, obligația reciprocă asumată de participanții la Conferința de la Teheran de a nu publica nimic din dezbateri a contribuit la efectuarea unui schimb liber de păreri, ajutând pe fiecare dintre părți să înțeleagă mai bine poziția partenerilor.

Vorbind în continuare despre ordinea de lucru a conferinței, președintele S.U.A. a declarat că statele majore ale delegațiilor pot examina problemele militare separat...

— Cred că această conferință va fi încununată de succes — a conchis Roosevelt, și că cele trei națiuni care s-au unit în procesul actualului război vor întări relațiile dintre ele și vor crea premise pentru o strânsă colaborare între generațiile viitoare.

Înainte de a trece la ordinea de zi, Roosevelt s-a interesat dacă Churchill și Stalin doresc să facă declarații de ordin general cu privire la importanța întâlnirii și la ceea ce înseamnă ea pentru omenire.

Churchill a ridicat imediat mâna dreaptă, cerind cuvântul. Vorbea foarte clar și domol, pronunțând cuvintele unul după altul, așa cum zidarul așează cărămizile. În timp ce făcea pauze pentru traducere, își mișca fără zgomot buzele, repetând parcă mai întâi pentru el fraza pe care se pregătise apoi s-o rostescă cu glas tare. După care, conștient că își alesese cuvintele potrivite, le spunea răspicat, cu vocea lui de orator de profesie. Pentru a sublinia solemnitatea momentului, Churchill se ridicase în picioare și dăduse la o parte fotoliul, ca să facă loc trupului său masiv.

— Această întâlnire — a arătat el — constituie, cred, cea mai mare concentrare de forțe mondiale din istoria omenirii. În minile noastre se află soluția problemelor ridicate de reducerea duratei războiului, de cucerirea victoriei, de soarta viitoare a omenirii. Înalt rugi pentru ca să ne arătăm demni de marea posibilitate pe care ne-a oferit-o Dumnezeu, posibilitatea de a sluji omenirii...

După ce a îmbrățișat cu privirea pe toți cei prezenți în sală, Churchill s-a așezat încet în fotoliu.

Adresându-se șefului delegației sovietice, Roosevelt l-a întrebat dacă nu dorește să spună ceva.

Fără să se ridice, Stalin a început să vorbească. În jur s-a făcut tăcere — poate pentru că cei mai mulți dintre cei de față îl auzeau pentru prima oară sau poate pentru că vorbea foarte încet:

— Salutând conferința reprezentanților celor trei guverne, — aș vrea să fac câteva observații. Cred că istoria ne răsfață. Ea ne-a dat în mină foarte mari forțe și foarte mari posibilități. Sper că vom lua toate măsurile pentru ca la această conferință să folosim în măsura cuvenită, în cadrul colaborării,

forța și puterea pe care ni le-au încredințat popoarele noastre. Și acum, hai-deți să trecem la lucru.

Clipe grele pentru interpret

...Masa pentru nouă persoane fusese aranjată într-un mic salon de lângă sala de ședințe. Pe fața de masă albă se aflau drapelele miniaturale ale celor trei puteri. Printre tacimuri erau presărate garoafe roșii. Când am intrat în încăperea, în afară de chelneri nu se mai afla nimeni acolo. Făcând ocolul mesei, am controlat cum erau așezate cărțile de vizită cu numele participanților la dineu. Vis-à-vis de Stalin trebuia să stea președintele Statelor Unite. În dreapta lui Stalin era locul lui Churchill, iar în stînga urma să șed eu, care aveam atribuții de translator. În fața mea, în dreapta președintelui, era indicat locul lui Molotov. Iar în stînga președintelui — cel al lui Charles Bohlen. În dreapta

La Teheran s-a discutat deschiderea unui adevărat front occidental în Europa. Căci în Italia înaintarea trupelor anglo-americane era extrem de lentă

lui Churchill se afla tacimul maiorului Bearce. Pe celelalte locuri erau cărțile de vizită ale lui Harry Hopkins și Anthony Eden.

Lângă fiecare tacim era așezată o listă cu menu-ul tipărit și el în rusă și engleză. Era un menu obișnuit pentru asemenea ocazii: diverse aperitive, supă, biftec, înghețată cu fructe glasate, cafea. Ca băutură s-au servit vin sec caucazian, apă minerală, limonadă și șampanie. Când toți invitații au fost prezenți în încăperea, dar nu se așezaseră încă la masă, un ospătar a adus o tavă cu vodcă, coniac și vermut. Stalin a rostit un scurt toast de salut.

Aprecind vinul caucazian, Roosevelt a spus că în California începuseră de curând să se producă vinuri seci și că în zona sudică a țării lui nordamerican al Pacificului viticultura se dezvoltă rapid. N-ar fi rău dacă s-ar încerca acolo câteva soiuri caucaziene, a observat președintele în continuare. Stalin a sprijinit această idee.

La rîndul său, Churchill a arătat că lui îi place mai mult coniacul și că are multe idei interesante în legătură cu importul în Anglia al unor mărci armenești. După cum s-a constatat, Roosevelt prefera băuturile mai ușoare. I-a plăcut în deosebi „șampania sovietică” și s-a interesat dacă Uniunea Sovietică n-ar fi de acord să exporte în Statele Unite acest vin minunat. Stalin a răspuns afirmativ.

Dineul s-a desfășurat într-o atmosferă degajată. Dar pentru mine personal el n-a început prea bine. De obicei, înainte de o masă oficială, eu dădeam fuga la cantina personalului conferinței ca să îmbuc ceva în grabă. Știam din proprie experiență că în asemenea ocazii are loc un însuflețit schimb de replici, care cer o traducere exactă și rapidă. În plus, dacă discu-

ția abordează o temă importantă, ea trebuie și consemnată. În astfel de cazuri, translatorului nici nu-i trece prin minte că are să poată minca la masă, deși, se înțelege, chelnerii îl servesc și pe el cu toate felurile de bucate. De obicei, însă, de fiecare dată mâncarea rămâne neatinsă.

De data aceasta, ședința plenară se prelungea, așa încît pînă la dineul oferit de Stalin partenerilor lui la tratative nu mai rămăseseră decît câteva minute. În acest scurt răstimp eu trebuia să întocmesc un scurt proces verbal al discuției care abia luase sfîrșit. Era o regulă fermă, care se respecta cu strictețe. Pe scurt, n-am avut timp să trec pe la cantină.

După ce toată lumea s-a așezat la masă, a început o discuție animată. S-au servit aperitivele, apoi supa cu pateturi, dar nu m-am atins de nimic, deoarece în acest timp traduceam și făceam în grabă însemnări în blocnote.

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

Apoi, întorcîndu-se spre mine, a spus:

— Du-te în camera alăturată și spune să fie adus aici peștele care a sosit astăzi cu avionul.

M-am conforma, după care m-am întors la masă. În acest timp Roosevelt spunea că după război se vor deschide largi posibilități pentru dezvoltarea relațiilor economice dintre Statele Unite și Uniunea Sovietică.

La un moment dat în încăperea a intrat un ofițer din corpul de gardă și a întrebat dacă putea să aducă peștele. După ce a primit aprobarea, a părăsit camera.

Apoi toți cei prezenți în salon s-au întors cu fața spre ușa pe care, câteva clipe mai tîrziu, au intrat patru tineri solizi în uniformă militară. Ei purtau un pește enorm, lung de doi metri și cu un diametru de jumătate de metru. Cortegiul era încheiat de doi bucătari filipinezi și de un agent al serviciului secret american. Uriașul pește a fost cărat pînă la Roosevelt, care l-a admirat câteva minute. Între timp, detectivul american m-a rugat să afl de la colegii sovietici cărui proces de prelucrare fusese supus peștele, în ce condiții și cîtă vreme putea fi el păstrat, fără risc pentru sănătatea președintelui. După ce a notat totul în blocnote, agentul s-a depărtat, urmat de cei ce transportau peștele, a cărui coadă se legăna în ritmul pașilor, de parcă n-ar fi făcut semne de rămas bun.

Au trecut apoi cu toții într-o încăperea alăturată unde s-a servit cafeaua.

— Stalingradul — a declarat Churchill — a devenit un simbol al curajului și dirzeniei poporului rus, fiind totodată un simbol al celor mai mari suferințe omenestii. Acest simbol va trăi peste veacuri. Pentru ca generațiile viitoare să poată vedea și simți toată măreția victoriei dobîndite pe Volga și toată grozăvia războiului care a bin-tuit acolo, ar fi bine ca cumplitele ruine ale legendarului oraș să rămână neatinsă, iar alături să se construiască un oraș nou, modern. Aidoma Cartaginei, ruinele Stalingradului ar rămîne un veritabil monument al dirzeniei și suferințelor omenestii. Ele ar atrage pelerini din toate colțurile lumii și ar constitui un avertisment pentru viitoarele generații...

Lui Roosevelt i-a plăcut ideea lui Churchill și a fost de acord că n-ar fi rău să se conserve ruinele Stalingradului ca o pildă pentru posteritate, deși, a adăugat el, aceasta este, evident, în primul rînd o treabă a rușilor.

— Nu cred că ruinele Stalingradului ar trebui lăsate sub formă de muzeu — a replicat Stalin. — Orașul va fi construit din nou. S-ar putea să păstrăm neatinsă o anumită parte din el: un cartier sau câteva clădiri ca un monument al Marelui Război pentru Apărarea Patriei...

Curînd Roosevelt, invocînd oboseala, a plecat în apartamentele lui, urmat și de ceilalți americani. În încăperea au rămas Stalin, Molotov, Churchill, Eden și eu cu maiorul Bearce ca translatori. S-a băut în continuare cafea, s-au fumat țigări de foi oferite de Churchill. Din nou s-au dezbătut perspectivele războiului, s-au apreciat cu aproximație termenii în care Hitler ar fi putut fi silit să capituleze necondiționat...

Despărțirea

Dimineața zilei de 2 decembrie era cenușie și mohorîtă. Se răcise brusc. Un vînt în rafale învrîteja prin parc frunzele îngălbenite. În fața clădirii principale a ambasadei sovietice staționau trei „Willis”-uri militare, în jurul cărora se foiau agenți secreți americani, cu pistoale automate sub vestoane. Totul era pregătit în vederea

V. Berejkov

(continuare în pag. 11-a)

*) Textele oficiale ale Conferinței de la Teheran apărute deja în traducere românească, nu au mai fost reproduse în revista noastră.

CINEMA

Berzișoara

Fiindcă era înaltă, subțire și avea niște splendide picioare lungi, Piotr Lunin i-a spus iubitei lui, Marfa, Berzișoara. Și așa i-a rămas numele.

Filmul „Berzișoara” marchează debutul tinărului regizor Nikolai Moskalenko și are în centru destinul unei femei de la țară, demnitatea și mândria ei. Pelicula invită publicul să reflecteze la unele probleme interesante. De exemplu, cine are dreptate: Marfa, care după moartea soțului ei Piotr rămâne credincioasă amintirii lui și refuză fericirea proprie, refugiindu-se cu toată

Liudmila Ciursina în viața de toate zilele

făptura în trecutul în care a fost atât de fericită, sau Mihail Stišnoi, convins că „așteptarea nu-i revine pe oameni”, că nu trebuie să renunți la dreptul la fericire? Dar Stišnoi însuși rămâne neînsurat, fiindcă o iubea pe Marfa și aștepta, inutil, consimțământul ei...

Rolul Marfei este interpretat de Liudmila Ciursina, cunoscută din „Povestiri de pe Don”, „Primăvara pe Oder”, „Virineia” și altele, iar cel al lui Stišnoi — de Armen Djigarhanian. Alături de ei joacă popularii Tatiana Peltzer, Nonna Mordiuikova, Raisa Markova, Nikolai Grițenko și alții.

Filmul s-a turnat în apropiere de Mojaisk, unde populația e familiarizată cu expedițiile cinematografice, așa că echipa condusă de Nikolai Moskalenko s-a bucurat nu numai de participarea entuziastă și activă a figurației, ci și de sfaturi prețioase, venite de la regizorii „locali”, formați în experiențele anterioare.

Poezie despre vin și oameni

„Nunta”, „Umbrela” și „Brumar” sînt trei apariții insolite în cinematografia gruzină. Popor cu gustul spectacolului

„arta
ca arta arta a.
arta arta arta a.
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

în sing... în toți meridianii, gruzinilor le plăc... exprimarea... istoriile... timpului... acceptă... în...

Or „Nunta”, „Umbrela” și „Brumar” sînt mai mult niște sugestii. Aparținind unor autori diferiți—primele două filme au fost făcute de Mihail Kobahidze, al treilea de Otar Ioseliani — ele pot fi discutate împreună pentru această trăsătură comună și alte citeva: un subtil spirit de observație, sensul detaliului just, structurarea materialului în chip de poem, stilul modern, laconic, fără motivări de circumstanță, preferința pentru schița ușoară, pentru umorul eliptic, în locul caricaturii îngroșate.

„Nunta” și „Umbrela” sînt două scurtmetraje mute, sau mai bine zis „nevorbite”, fiindcă aici expresivitatea facială și gesturile eroilor sînt de film sonor, iar de vorbit, vorbește muzica.

Eroul „Nunții” este un tînăr farmacist ordonat și disciplinat: în viața le face pe toate cu exactitatea cu care cîntărește prafurile pe cîntarul farmaceutic. Ziua și-o începe cu exerciții de gimnastică, pe care le execută conștiincios după indicațiile crainicei de la radio, apoi se duce la lucru, grav și dornic să pară mai matur decît este; și așa mai departe, totul după program. Dar într-o zi i se întîmplă o aventură extraordinară: o fată îi zîmbește în troleibuz. Pe urmă o mai întîlnește o dată, tot întîmplător, pe urmă se nimeresc alături la un concert și el o conduce acasă, fără să-și spună o vorbă. Însă între ei e în permanență acel zîmbet intim, complice și ambiguu al fetei, care îi dă aripi și îi face alt om. Pînă intratît, încît se hotărăște să-i ceară mina chiar a doua zi, deși nu știe nimic despre dinsa. Ajuns acasă își imaginează scena în cele mai mici detalii, în timp ce Charles Aznavour cîntă franco-rusește cîntecul despre două ghitare. A doua zi scena se petrece întocmai, dar cu alt final: băiatul ajunge la casa iubitei chiar cînd ea se întoarce, la brațul mirelui ei, de la ceremonia nupțială. Excelentul actor Gheorgi Kavtaradze face în clipa aceea un cap de care ai rîde dacă uimirea dureroasă din ochii lui n-ar îngheța risul. Și băiatul se întoarce pe aceleași străzi, care acum îi par altfel, și oamenii îi par altfel, numai Aznavour cîntă la fel de nostalgic cîntecul celor două ghitare, întorcîndu-ți sufletul pe dos.

Ce să-i faci, așa e viața, comicul însoțește dramaticul, iar tristețea coexistă cu bucuria!

„Umbrela”, pe care un critic francez a numit-o „capodoperă a genului grotesc poetic”, este un film, de numai zece minute, ca și primul, mai mult descriptiv decît narativ. Kobahidze a dat banalului obiect cu care ne apărăm de ploaie funcția de simbol al fericirii, al bunăstării. De ce a ales umbrela? Așa! De ce o eroină a lui Tennessee Williams spune că i-ar plăcea cel mai mult trandafirul albaștri, dacă ar exista trandafiri albaștri, și de ce Tarkovski pune un cal să mănince mere în „Copilăria lui Ivan”?

Sau poate că Mihail Kobahidze a avut nevoie de grația și calitățile de „dansatoare” ale umbrelei, de pălăria ei învoaltă ca un tu-tu de balerină. Căci umbrela năvălește în universul modest a doi tineri—un acar care în timpul liber cîntă la flaut și iubita lui—și dansează frenetic în fața lor, aducînd mirajul unei vieți mai ușoare și mai frumoase. Indrăgostiții aleargă să o prindă pînă le iese sufletul, dar umbrela le scapă mereu. Și numai cînd se hotărăsc să o ignoreze, le vine docilă în brațe și dansează toți trei. Pe urmă umbrela fuge iar și reapare cu proprietarul ei. Fata e tentată să plece cu el, adică cu simbolul bunăstării, totuși după cîțiva pași se întoarce. Însă impresia inițială de armonie și de echilibru a dispărut.

Filmul poate sugera și că există o anume fericire superficială fără nici o legătură cu bucuria adevărată, și că așteptarea fericirii e mai plăcută decît împlinirea ei, și că uneori o nimica toată poate schimba tot ce a fost pînă atunci...

Bogat în sugestii, „Umbrela” beneficiază de imaginea lui Nikolai Suișvili care a creat un cadru atât de natural, încît această istorioară neverosimilă devine credibilă.

„Brumar” începe cu o scenă aproape documentară: țărani gruzini făcînd vin după metode ancestrale. E un ceremonial întreg pe care ei îl execută cu gesturi obișnuite, transmise din tată în fiu și cînd îl sfîrșesc, petrec, bucurîndu-se de roadele muncii lor.

După acest prolog cu valoare etnografică, filmul se mută, aparent fără nici o legătură, într-un oraș mare, la Tbilisi. Dar legătura secretă, profundă rămîne vinul, investit și el cu virtuți simbolice—de sevă a pămîntului, de măsură a muncii curate și cinstite a mîinilor omenești. Eroii, pe care îi vedem în zile de lucru și de sărbătoare, fac și ei vin, însă în condițiile unei fabrici moderne.

Îl fac de trei mai multe ori bine, dar... sacrifică de dragul depășirii... depășire în folosul cui? Al... oamenii care îl vor bea?

„Umbrela” are un ton ușor ironic al filmului care adună ca un torent de primăvară multe curguri de apă. Umorul se împletește cu irismul și cu înțelepciunea simplă, sănătoasă, pe care se sprijină în ultimă instanță existența. Din această împletire se degajă importanța atitudinii oamenilor față de muncă și față de viață. În filmul lui Ioseliani viața e surprinsă în curgerea ei absolut firească; dar autorii ne amintesc mereu că sînt prezenți, privirea lor nu e niciodată indiferentă și mici detalii ne fac să simțim poziția pe care o iau față de ceea ce se întîmplă.

Poezia lor despre vin și oameni îți încălzește sufletul.

Iulia Scutaru

MUSICAL

Dragă lume

Cunoscuta comedie „Nebuna din Chaillot” a lui Jean Giraudoux a devenit „musical” sub titlul „Dragă lume”. Autorii acestei mutații sînt: Maurice Valency (adaptarea), Jerome Lawrence și Robert Lee (libretul), Jerry Herman (muzica), Joe Lagdon (regia).

„Dragă lume” a văzut lumina rampei la New York, la „Mark Hellinger Theater” pe Broadway și critica laudă unanim performanța Angelei Lansbury în rolul contesei Aurelia, „nebuna din Chaillot”.

În versiunea „musical”, un grup de speculanți lipsiți de scrupule pretind că au descoperit bogate zăcăminte de petrol în subsolul faimoaselor Champs Elisées și sînt gata să transforme Parisul într-o sucursală a Texasului. Dar împotriva lăcomiei lor se ridică năbădăioasa contesă Aurelia care izbutește să le deoace planurile și îi pedepsește asupra „Nebuna din Chaillot”, care locuiește într-un subsol, îi atrage acolo pe speculanți și, cu ajutorul unei trape secrete, îi trimite să-și răcorească capetele infierbîntate de calcule în apele murdare ale unui canal.

Spectacolul a mîrit interesul publicului pentru filmul „Nebuna din Chaillot”, așteptat pe ecrane și în care rolul titular e interpretat de Katharine Hepburn.

A. Osipov

PORTRET

Dean Martin pe care îl iubesc toți

Îl cheamă Dino Crocetti și este fiul unui bărbier din Abruzzi, emigrat în America. S-a născut la Steubenville, în statul Ohio, unde s-au stabilit părinții lui, dar faptul acesta n-a făcut un american din Dino Crocetti, care are mai mult comun cu Alberto Sordi decît cu Bing Crosby. Engleza pe care o vorbește e plină de greșeli, n-a învă-

țat-o nici o dată la perfecție, fiindcă limba lui adevărată e italiană. Iar italiană pe care și-o amintește e un amestec cumplit de dialecte — abruzeze și meridionale, de neînțeles pentru cine nu-i familiarizat cu ele. Gesturile lui sînt timide, bruște sau ceremonioase, ca ale unui țaran italian. Îi place să aibă copii mulți, ca țaranii italieni. Din prima căsătorie are patru, din a doua s-au mai adăugat trei. Și e foarte mîndru că nouăzeci la sută din cîntăreții americani de muzică ușoară sînt italieni: Frank Sinatra, Vic Damone, Tony Bennett, Frankie Avalon, Perry Como, Nicky Conte... Bineînțeles, și ei. Căci Dino Crocetti, devenit în artă Dean Martin, a debutat ca cîntăreț „Noi, italienii, cîntăm cu nîma, nu cu gura — spune el. Cu gura poate cînta oricine”.

La Steubenville, orașel de mineri, de oțelari și de tripouri, nu pierdea nici un film cu Bing Crosby. Le vedea și le revedea pe toate de cîteva ori ca să învețe să cînte. Și a învățat. Așa a învățat și Frank Sinatra și Perry Como. Toți trei au început imitîndu-l pe Crosby.

Ca să poată cînta, Dean Martin a muncit din greu: a vîndut țigări prin tripouri, a spălat vase, a fost șofer, boxer, crupier. Boxul i-a lăsat multe „amintiri”: mîinile și fața îi sînt pline de cicatrice, nasul zdrobit a trebuit îndreptat nițel...

Cînd a reușit să-și formeze o orches-

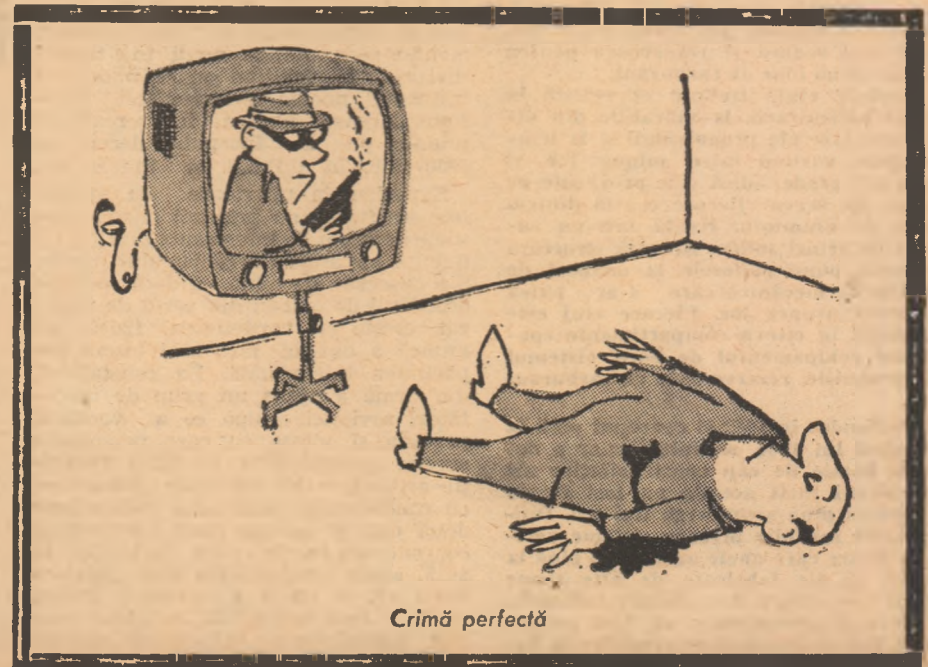

tră, a părăsit Steubenville-ul și a pornit să-și caute norocul în orașele mari. Întîi la New York, pe urmă la Los Angeles. Pe urmă l-a întîlnit pe Jerry Lewis și a luat naștere unul dintre cele mai populare cupluri comice din S.U.A. Timp de zece ani, Dean Martin și Jerry Lewis au cîntat și au jucat împreună pe scenă și pe ecran. După aceea s-au despărțit și au început să lucreze pe cont propriu. Dean Martin și-a schimbat genul și, ajutat de Frank Sinatra, a devenit un actor multilateral, solicitat pentru toate genurile de roluri. Dar el preferă westernul, filmele polițiste și de aventuri.

Fiul de bărbier din Abruzzi vinde azi milioane de discuri, la filmele sale publicul face întotdeauna coadă, popularitatea lui în S.U.A. e comparabilă doar cu cea a lui Frank Sinatra. Dar, spun americanii, pe cînd Sinatra mai are și antipatii, pe Dean Martin îl simpatizează toți.

La 52 de ani Dean Martin este bunic. Un bunic fermecător, cu aceeași siluetă zveltă, cu același păr bogat și negru, un bunic care seduce pe ecran frumuseți ca Ursula Andress, Ann Margaret și alte vedete de talia lor.

I. Strijenov

Crimă perfectă

ASTRONAUTICĂ

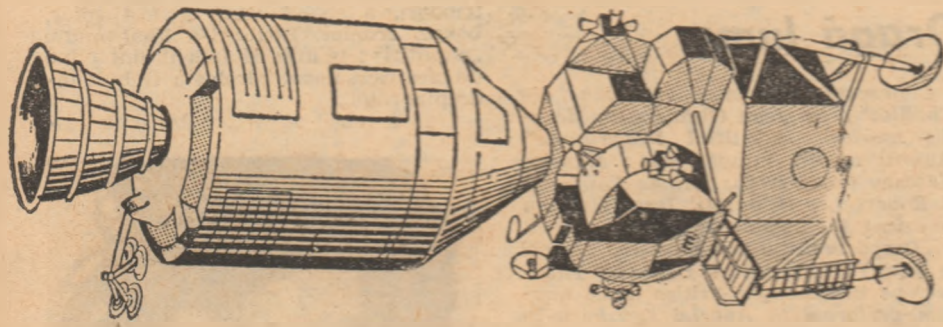
Portretul

„păianjenului” lunar

Vehicul spațial complex, modulul lunar se compune din două etaje: un palier inferior și unul superior. Primul este destinat operației de aselenizare propriu-zisă, fiind înzestrat cu un motor care va frina coborîrea întregului vehicul. Picioarele lungi și articulate ale acestui tren de aterizare (care i-au adus, de altfel, întregului modul porecla de „păianjen”) sînt umplute cu un material suplu și deformabil, care va absorbi șocurile în momentul luării de

prea mult greutatea vehiculului, ceea ce a dus la o adevărată campanie de „ușurare”. Rezultatul acesteia a decepționat: la probe, unele elemente metalice, mai cu seamă cele ale trenului de aterizare, s-au fisurat și au trebuit să fie înlocuite...

În 1967, un alt eveniment neașteptat a dus la o nouă revizie generală a modulului: incendiul cabinei Apollo care a costat viața a trei astronauți. Au urmat deci teste de determinare a

În zborul de probă: modulul lunar cuplat cu nava Apollo

contact cu solul lunar. Ele se termină printr-un fel de discuri, cu diametrul de 0,95 cm, care asigură aparatului o bună stabilitate.

După aselenizare, palierul inferior își va fi epuizat aproape complet cele 8 tone de carburant și nu va mai putea servi drept mijloc de propulsie. În schimb, el va face oficiul de platformă de lansare pentru palierul superior cînd, după terminarea misiunii, acesta va reveni la nava-mamă, „parcată” pe o orbită circumlunară în așteptarea lui. Etajul inferior mai este prevăzut cu o platformă plasată în dreptul sasului de ieșire din cabină și, în continuarea ei, cu o scară pe care astronauții vor descinde pe Lună.

Cabina locuită se află în etajul de sus. În interiorul ei presiunea atinge o treime din cea a atmosferei terestre, iar temperatura circa 24°C. Cabina conține rezervoarele de oxigen pentru respirat și încărcat scafandrele autonome folosite la ieșirea în vid, apa și alimentele necesare astronauților, ca și aparatura de supraveghere a modulului. Așadar toate sistemele de bord caracteristice unei cabine spațiale, și anume: bateriile care furnizează electricitatea; un sistem de navigație prin inerție avînd un telescop optic pentru reperarea stelelor; un calculator care indică poziția cabinei și orientarea ei, pornind totodată sistemul principal de propulsie sau micile motoare de orientare; un radar însărcinat să măsoare distanța dintre modul și navă cînd primul „se ține” după cea de a doua pentru a face joncțiunea; în fine, un sistem manual de comandă a motoarelor. Fiecare din cei doi piloți are deci în fața lui un tablou complet de bord și un hublou. Piloții pot sta în picioare sau în fotoliu; cușetele au fost suprimate, pentru a se economisi greutate.

Motorul palierului superior are de efectuat o operație mai simplă decît cel al palierului de coborîre — să învingă slaba atracție lunară și să determine decolarea cabinei. De aceea are o putere mai redusă și rezervoare pentru numai două tone de carburant.

Ambele etaje trebuie să reziste la șocul aselenizării, la vibrațiile din diverse faze ale propulsiei și la temperaturi variînd între minus 150 și plus 150 grade, adică cele prevăzute pe Lună. De aceea fiecare constă dintr-o coacă de aluminiu, fixată într-un suport de grinzii solide. Această structură externă pune palierul la adăpost de eforturile mecanice care s-ar putea exercita asupra lor. Fiecare etaj este împărțit în câteva compartimente conținînd echipamentul de bord, sistemul de propulsie, rezervoarele de carburant etc.

Comandat în 1963 și conceput pînă la sfîrșitul lui 1964, modulul lunar a dat atîta bătaie de cap constructorilor săi americani încît aceștia au fost foarte pesimiști pînă acum vreo trei ani. Dificultățile întîlnite priveau sisteme variate, dintre care unele au trebuit pînă la urmă să fie fabricate de alte firme decît cele cărora li s-a dăduse comanda. Cele mai pretențioase au fost motoarele. Dar și sistemul de urmărire în vederea joncțiunii a reclamat o modificare. Structura compartimentată a mărit

rezistenței la foc, unele materiale inflamabile au fost eliminate din cabină, firele electrice au fost izolate. În fine, după toate aceste peripeții, vehiculul lunar și-a putut trece cu succes prima probă spațială.

G. Aleksandrov

FIZIOLOGIE

Foloasele
atmosferelor
artificiale

Încercările omului de a crea o atmosferă artificială au rădăcini adînci în istorie. Din însemnările contemporanilor lui Alexandru Macedon rezultă că eminentul discipol al lui Aristotel ar fi ordonat să se construiască un clopot special în care ar fi coborît pe fundul mării pentru a observa viața lumii subacvatice.

Pasul următor a fost făcut în secolul XVII de către olandezul Drebbel, care a descoperit oxigenul ca element chimic și a determinat rolul lui fiziologic în procesul respirației. Dar cercetările lui au rămas multă vreme necunoscute. Cu 150 de ani mai tîrziu, oxigenul a fost din nou descoperit, aproape simultan, de englezul Joseph Priestley și suedezul Scheele. În sfîrșit, în secolul XIX în Rusia și Franța au apărut cîteva lucrări, care dezvoltau ideea creării de încăperi ermetice, umplute cu aer sau oxigen, menite să protejeze omul în timpul zborurilor la înălțimi mari împotriva influenței nocive a atmosferei rarefiate. Această idee a fost realizată practic, pe la începutul deceniului 1930-1940, în U.R.S.S. și în Belgia.

Experiențele ulterioare cu atmosfere artificiale au prilejuit cîteva constatări extrem de interesante privind influența lor asupra organismului uman. S-a observat, de pildă, că dacă sporește procentul de oxigen din aerul de respirat, crește și capacitatea fizică de muncă a omului fără să-i lezeze capacitatea intelectuală. La constatarea din urmă a ajuns un grup de cercetători sovietici după ce a verificat precizia și viteza cu care persoanele supuse experiențelor efectuau exerciții aritmetice în condițiile atmosferei cu concentrația oxigenului crescută de două ori. Și invers, dacă se reduce concentrația lui O₂ pînă la 14-15 la sută, scade capacitatea atît intelectuală cît și fizică a omului. Prima poate fi însă restabilă, ba chiar sporită, adăugîndu-se în aceeași atmosferă bioxid de carbon în proporție de 1,5-3 la sută.

De aici cercetătorii au tras o primă concluzie, aparent paradoxală: compoziția gazoasă a atmosferei artificiale nu trebuie să aibă un conținut strict stabil de oxigen și bioxid de carbon, ci trebuie să se schimbe în funcție de caracterul activității omului. Pe de altă parte, s-ar părea că nu trebuie căutată neapărat o rețetă universală pentru atmosfera artificială, ci imitată doar atmosfera terestră, cu compoziția ei gazoasă (20,9 la sută oxigen, 78 la sută azot, 0,03 la sută bioxid de carbon, vapori de apă, hidrogen și gaze inerte) și presiunea barometrică normală.

În favoarea acestei rețete pledează următoarele: omul și celelalte viețuitoare trăiesc, cel puțin în ultimul milion de ani, în condițiile unei atmosfere terestre „normale”. De aceea ea poate fi socotită mediul cel mai propice de viață. Cît de stabilă este această atmosferă, despre care se spune că de-a lungul mileniilor ar fi suferit mai multe modificări pînă să ajungă în forma în care o cunoaștem noi? Peste 30-50 de ani, cînd populația Pămîntului va spori de peste două ori iar industria se va dezvolta și ea considerabil, atmosfera planetei noastre va fi aceeași ca azi?

Savantul sovietic V. Malkin scria recent că un calcul elementar demonstrează cum, în condițiile reproducerii unei cantități suficiente de produse alimentare pentru omenire (lucru pe deplin posibil) va exista din belșug și oxigen (produs, după cum se știe, de plantele verzi în procesul acumulării masei biologice). Mai mult, volumul atmosferei este atît de vast, încît chiar deficiențe mari ale echilibrului dintre fotosinteza plantelor și respirația animalelor și a omului ar putea să provoace cel mult modificări neesențiale în concentrația oxigenului și bioxidului de carbon din atmosferă.

Dar să revenim la rețetele de atmosferă artificială. Aerul normal, despre care am pomenit mai sus spunînd că ar fi un mediu propice, nu este întotdeauna ideal, căci el limitează posibilitățile omului. Se știe doar cît de grea este respirația atleților în preajma finisului! Dacă aerul ar conține nu 20,9 procente de oxigen ci mai mult, de pildă 40-50, omul ar efectua, fără îndoială, cu mai multă ușurință eforturile fizice. Prin urmare nici pentru condițiile de pe Pămînt aerul planetei noastre nu este întotdeauna varianta optimă de mediu gazos. Cu atît mai puțin pentru cabinele navelor cosmice,

Studierea proprietăților curative ale aerului artificial

principalele „consumatoare” de atmosferă artificială.

O altă rețetă recomandă mediul artificial monogazos. Acest gaz unic ar fi numai oxigenul, la presiunea de 200 mm coloană de mercur. Atmosfera artificială monogazoasă pare la prima vedere mediul ideal, care poate fi ușor menținut în cabina cosmică. Mulțumită presiunii barometrice joase din interiorul cabinei ea ar fi mai ușoară. Dar cel mai mare avantaj este că, în cazul ieșirii cosmonauților din cabină în spațiul cosmic sau pe suprafața unei planete, s-ar putea obține cu ușurință în interiorul scafandrilor aceeași atmosferă ca în nava cosmică.

Atmosfera monogazoasă are însă și o seamă de neajunsuri. Unul este lipsa rezervelor de oxigen care, în cazul pierderii de gaz din cabină, s-ar solda cu efecte catastrofale. Se știe că scăderea presiunii pînă la 100-90 mm coloană de mercur provoacă în numai 10-15

șta știința știința știința
știința știința știința știința
șta știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

secunde pierderea cunoștinței, iar după 1-2 minute moartea. Un alt neajuns este influența nefastă pe perioade mari a atmosferei de oxigen pur asupra organismelor animale și vegetale. După o îndelungă ședere într-un astfel de mediu de laborator cu oxigen pur se constată uneori la om și animale o boală numită atelectazia plămînilor (turtirea lor totală sau parțială). Totuși atmosfera monogazoasă s-ar putea folosi cu succes în zborurile cosmice, cu condiția ca ele să fie de scurtă durată (de exemplu, schimbarea echipajului viitoarelor stații cosmice).

De aceea trebuie să revenim la atmosfera artificială cu mai multe componente. În cele din urmă specialiștii au ajuns la concluzia că ea ar trebui să aibă presiunea barometrică de 300-400 mm coloană de mercur, o concentrație a oxigenului de 60-40 la sută iar a bioxidului de carbon pînă la 1 la sută. A doua componentă a acestui mediu gazos ar urma să fie azotul sau un gaz inert. Această variantă de atmosferă nu are neajunsurile primelor două și pe deasupra le-a împrumutat avantajele.

În sfîrșit, o ultimă rețetă de atmosferă cu totul diferită de cele de pînă acum prin aceea că ea exercită anumite influențe asupra organismului. De aceea se numește activă. Dar, se pune întrebarea: poate oare atmosfera artificială să exercite asupra organismului o influență tonifiantă, să diminueze sau să anuleze influențele negative ale imponderabilității, de pildă? Problema este azi studiată de cercuri de specialiști din toată lumea. Mobilul acestor cercetări îl constituie faptul că aclimatizarea la altitudini mari dă naștere în organismul uman la modificări ce au reacții contrarii celor provocate de imponderabilitate și hipodinamică.

Folosirea atmosferei cu compoziție variabilă în funcție de situație este atrăgătoare îndeosebi pentru cabinele navelor cosmice. Dar cu trecerea timpului, utilizarea ei se va extinde la diferite alte domenii cum sînt valorificarea mărilor, oceanelor și a adîncurilor Pămîntului, în medicină etc.

CHIMIE

Omniprezenții
polimeri

În ultimii ani, chimia polimerilor sau chimia macromoleculor a realizat progrese considerabile, devenind un domeniu extrem de ramificat al științei și tehnicii. În zilele noastre, prin diversitatea proprietăților care-i caracterizează, polimerii găsesc aplicații dintre cele mai largi, începînd de la jucării și îmbrăcăminte și pînă la rachetele balistice sau echipamentul navelor cosmice. De pildă, la fabricarea cablurilor electrice o tonă de polietilenă poate înlocui șase tone de plumb, fuzelajul unui avion fabricat din straturi de țesătură de sticlă este mult mai rezistent ca unul metalic, iar rulmenții din material plastic au o durată de funcționare superioară celor din oțel, rezistă perfect șocurilor și nu necesită gresare.

Precum se vede, polimerii au început să fie tot mai mult folosiți, atît în tehnică cît și pentru necesitățile curente,

AUSTRIA

„Fiica veșniciei”
și „victoria de pe litoral”

— Am la mine dicționare, îmi spune în germană vecinul meu de compartiment, poticnindu-se la fiecare cuvânt. Iată-le, rostește el după ce scoate din rucsac două volumașe cu niște desene ciudate imprimate pe coperti, aducând cu niște podoabe imaginate din mărgelile mărunte pe un cimp cafeniu întunecat.

Apoi începe discuția noastră lentă și dificilă, care durează cu mici pauze de la Moscova la Viena. Stau pe banca îngustă a unui compartiment luminos, fabricat din material plastic, cu picioarele sprijinite de un rucsac confecționat și el din material plastic și pus jos, chiar lângă ușa deschisă prin care răzbate larma caracteristică unui vagon de tren. În compartimentul vecin se discută zgomotos în rusește, iar pe culoar, lângă fereastră, se vorbește tot rusește. Explicația e simplă: aproape toți călătorii din vagonul nostru sînt turiști sovietici care merg să viziteze Austria. Vecinul meu de compartiment e însă japonez. A absolvit facultatea de filologie din Tokio și acum merge la München ca să se perfecționeze în limba și literatura germană.

Aceste lucruri nu le aflu însă ușor. Căci deocamdată interlocutorul meu are încă mari dificultăți de exprimare în germană. Înainte de a rosti un cuvânt, el îl caută în dicționar, procedează care durează uneori chinuitor de mult. Încetul cu încetul, însă, aflu că înainte de a pleca în străinătate, tânărul japonez a lucrat aproape un an într-o societate de asigurări, câștigînd circa 500 de dolari, bani necesari pentru drum. În Germania intenționează să se angajeze chelner, lucru care-l va ajuta, după părerea lui, să-și însușească mai repede expresiile uzuale. Apoi îmi arată o legitimație de membru al „clubului internațional al tineretului pentru drumetie”. Legitimația învelită în celofan atestă în trei limbi că Katsuya Isobe a plătit cotizația de înscriere, ceea ce îi conferă dreptul de a se bucura de toate avantajele oferite membrilor clubului în timpul călătoriilor în străinătate. În vreme ce privesc legitimația, tipărită pe un frumos carton galben și însoțită de o hartă a Europei, împinzită cu stegulețe și triunghiuri, încerc un vag sentiment de invidie, gîndindu-mă cît de ușor a străbătut modestul tînăr japonez, în numai cîteva zile, o distanță enormă: după ce s-a plimbat pe străzile din Nahodka și Irkutsk, a privit de la bordul avionului întinsa taiga siberiană, ieri a vizitat Kremlinul din Moscova și miine va vedea primăria din Viena și pădurile vieneze...

Vecinul meu îmi vorbește apoi despre familia lui.

— Bunica mea se numește Kin și are 88 de ani. În japoneză, Kin înseamnă „aur”. Numele mamei, Essi, e alcătuit din două hieroglife: blîndețe și voință; pe tata îl cheamă Masaru, ceea ce înseamnă „victorie”, deși el n-a luptat niciodată cu nimeni, ci a trăit toată viața în orașul lui, în bună înțelegere cu elevii și cu părinții acestora, căci este învățător.

Și numele celor două surori ale lui Katsuya au un sens simbolic: cea mare se numește Yoko: „copil al Soarelui”, cea mică — Kumiko: „fiică a veșniciei”. Prenumele lui, Katsuya, e sinonim cu

victorie, iar asociat cu Isobe înseamnă „victoria de pe litoral”.

„Era o vreme cînd Viena era locuită de împărați, generali victorioși, savanți de renume mondial, muzicieni celebri. Acum, somptuoasele palate Belvedere, Schönbrunn, Ballhof sînt puse la dispoziția birourilor turistice. În zumzetul zgomotos al ghizilor, care dau explicații în circa 20 de limbi, străinii vizitează nu mai mult de 40 din cele 1400 de camere cît are palatul Schönbrunn, dar

Circulație intensă pe artera care duce spre Hofburg

și atît e de ajuns ca să vadă măreția și caracterul iluzoriu al cîtorva veacuri de istorie europeană, apartamentele Mariei Tereza, dormitorul lui Franz Josef, paturile masive de stejar, ligheanele de porțelan, sobele olandeze, candelabrele de cristal, sfeșnicele de argint, lămpile aurite — urme ale unui trecut tîhnit, dar și ale unor evenimente furtunoase. Iată, capul acesta mîndru de femeie dintr-un tablou expus într-una din încăperi a căzut sub lama ghilotinei; e una din fiicele Mariei Tereza, care se numește și ea Maria, dar e mai cunoscută sub numele de Maria Antoaneta... Iată masa unde Napoleon și-a scris ordinea care au schimbat configurația Europei; masa e încă întregă, netedă, ea poate fi fotografiată de oricine plătește cinci șilingi pentru biletul de intrare.

Vizităm și camera sumbră, deprimantă, în care a locuit și a murit fiul lui Napoleon, supranumit „Vulturășul” (L'Aiglon). Pe acest pat sărăcăcios de fier s-a stins el din viață.

Ghidul ne conduce și în sălile marțore la întîlnirea tuturor regilor, împăraților și cîrmuitorilor Europei care au hotărît acolo destinele statelor și popoarelor. O sută și ceva de ani mai tîrziu o mulțime pestriță de actori, regizori, pictori-scenografi și costumieri au interpretat acolo, în luminile orbitoare ale candelabrelor, un spectacol istoric, adaptat gusturilor secolului nostru. Totuși viața iluzorie a umbrelor din filmul vienez „Congresul dansează” n-a putut să însuflească aceste splendide săli, splendide dar reci...

Aproape pe fiecare stradă a Vienei se află case notate cu stelute în toate ghidurile turistice. În această casă a locuit Beethoven. Aici a lucrat Freud. Străbatem și Praterstrasse — o arteră obositor de lungă, obișnuită, pe care se ajunge pînă la Dunăre. Pe la mijlocul ei se află o clădire oarecare, cu prăvălii la parter, dar pe care ghidul o marchează cu trei stelute: în ea a scris Strauss celebrul său vals „Dunărea albastră”...

— Și acum să mergem la bandiți, ne propune ghidul după ce vizităm al optulea sau al nouălea muzeu, (nu mai țin minte exact). — Sintetiți de acord?

— Bineînțeles. Dar cît o să stăm acolo?

— Două ore ajung?

— Cam puțin. Mai bine trei.

— Nici trei nu sînt de ajuns. De ce să ne grăbim?

— Ce fel de bandiți sînt ăștia? — îl întreb în șoaptă pe ghid.

Acesta mă lămurește tot în șoaptă că dacă un turist, care are bani puțini, vrea să-și cheltuiască șilingii, trebuie să meargă la bandiți. Ei au mărfuri ieftine.

— Bine, bine, dar nu înțeleg de ce li se spune bandiți? — îl întreb nedumerit.

— Ei, așa i-au poreclit cumpărătorii și porecla s-a încetățenit. Aproape în fiecare gup pe care îl însoțesc există turiști care au auzit despre povestea asta și mă roagă să-i conduc la bandiți...

Ajungem în Mexicoplatz, unde începe cartierul „bandiților”.

Autobuzul se oprește într-o piață spațioasă, lângă o masivă biserică de piatră, pe care vremea n-a inclinat-o, n-a scorojit-o, ci i-a acoperit doar zidurile cu pete negre de umezeală și noroi. Magazinele și prăvăliile se află la parterul clădirilor „Mărfuri de toate sortimentele”, „Mărfuri ieftine și diverse” — îi informează pe cumpărători firmele de la intrare.

Magazinele sînt foarte aglomerate; oamenii se înghesuie, gesticulează, discută în diverse limbi. Toți cumpărătorii vin aici animați de dorința de a găsi mărfuri mai ieftine. Cu priviri febrile, ei se apucă să măsoare, să pipăie, să netezească, să stringă stofele în pumn și apoi să le dea drumul ca să se convingă dacă sînt neșifonabile etc. Li se oferă astfel tot soiul de produse, de la cele care li se par necesare pînă la articole complet inutile, pînă cînd își cheltuiesc toți banii...

Ilia Konstantinovski

ECUADOR

Cei mai înalți vulcani...

În Ecuador se află cei mai înalți vulcani de pe glob. Numele lor, melodioase și guturale: Cotopaxi, Tanguraua, Ruminyau — au rămas din vechile dialecte indiene, vorbite de triburi care au locuit pe aceste meleaguri cu multe

secole înainte de venirea conquistadorilor spanioli. Piscurile conice, care se avîntă semeț spre tării, sînt dominate de giganticul Chimborazo, cu o altitudine de peste 6000 metri. Splendidul Pichincha e împodobit cu o scelitoare cușmă de zăpadă, asupra căreia razele soarelui nu au nici o putere, deși nicăieri pe glob ele nu sînt orientate spre Terra mai vertical ca acolo.

La poalele muntelui Pichincha se află un obelisc avînd un glob pămîntesc în vîrf. E de ajuns să faci un singur pas, ca să treci din emisfera nordică în cea sudică. Ne aflăm chiar pe linia ecuatorului. Și exact pe această linie e situat Quito, capitala Republicii Ecuador, un oraș liniștit, cu clădiri joase. Altitudinea de aproape 3000 de metri la care se află orașul îl determină pe vizitatorul străin să-și schimbe imaginea pe care o are despre arșița ecuatorială. Căci un vîl gros de piclă albicioasă învăluie orașul, iar din cînd în cînd se cerne o ploaie măruntă.

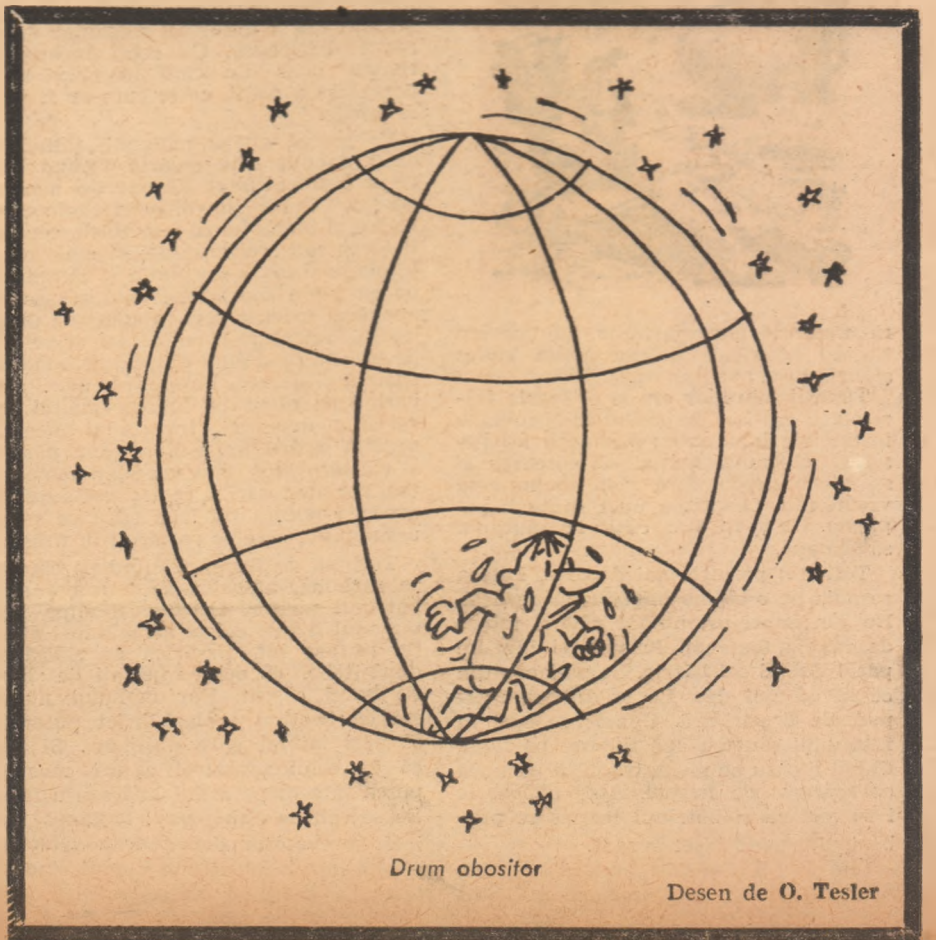
Dacă în Brazilia, cea mai mare țară din America Latină, pulsul vieții economice se simte cel mai evident nu în fosta capitală — splendidul Rio de Janeiro — și, bineînțeles, nici în cea actuală, frumosul oraș Brasilia, ci în giganticul Sao Paulo, în Ecuador întîlnești o situație similară, dar la o scară incomparabil mai mică.

Izolată de restul lumii prin lanțul înalt al Anzilor, Quito se deosebește radical de Guayaquil, cel mai mare oraș al țării și se deosebește în primul rînd prin înfățișare. La Guayaquil simți, într-adevăr, că te afli la ecuator. Razele fierbinți ale soarelui topesc asfaltul străzilor largi și al pietelor mari. La primul contact nu-ți rețin atenția catedralele, deși și acolo sînt în număr mare, ci edificiile masive ale băncilor și firmelor de export.

Guayaquil se mai deosebește de Quito și prin dinamismul, prin expansivitatea locuitorilor săi. Poate că atmosfera rarefiată și relieful muntos au contribuit la formarea temperamentului flegmatic al oamenilor din Quito... Hamali indieni cară în spate, pe străzile înguste și întortocheate ale capitalei, lăzi cu fructe. O asemenea scenă n-ai să vezi la Guayaquil... Dar acolo nu se întîlnește nici indienii. Strămoșii locuitorilor din Guayaquil au ajuns pe acele meleaguri într-un fel puțin neobișnuit: în secolul XVI, o caravelă cu negri se îndrepta spre Peru, dar a naufragiat în preajma coastei Ecuadorului. Genele din cromozomii îndepărtaților strămoși au conferit locuitorilor din Guayaquil o înfățișare caracteristică: mulți dintre ei seamănă cu mulatrii. Femeile sînt celebre prin frumusețea lor, de aceea ecuadorienii au supranumit orașul și „țirgul mireseilor”.

Dacă Brazilia și Columbia au devenit o imensă plantație de cafea, dacă Argentina și Uruguay au pășuni întinse, Venezuela — petrol, Chile — zăcăminte de cupru, iar Bolivia — cositor, Ecuadorul s-a transformat într-o plantație de banane, situîndu-se pe primul loc în lume în privința exportului de fructe aurii, expediate în străinătate prin marele port Guayaquil. Bananele furnizează țării circa 60 la sută din devize...

K. Hacıaturov

Drum obositor

Desen de O. Tesler

globeul
globeul globeul
globeul globeul globeul
globeul globeul globeul globeul
globeul globeul globeul globeul globeul
globeul globeul globeul globeul globeul
globeul globeul globeul globeul globeul
globeul globeul globeul globeul globeul

Teheran 1943

(Urmare din pag. 4-a)

plecării președintelui Statelor Unite. Conform acordului inițial, lucrările conferinței trebuiau să dureze în tot cursul zilei de 2 decembrie. Dar zăpada, care căzuse pe neașteptate în munți, contribuise la înrăutățirea bruscă a condițiilor meteorologice, determinându-l pe Roosevelt să grăbească plecarea. În seara de 1 decembrie, la o oră țirzie, se adoptase în grabă declarația finală. Nu mai fusese timp ca textul ei în ultima formă să fie rebătut în rusă și engleză, nici să se organizeze ceremonia solemnă a semnării. A trebuit să strângem semnăturile pe acest extrem de important document prin metoda „sondajului” — ca să spun așa. Fiecare dintre principalii participanți la conferință și-a pus separat și în grabă viza. Așa încât am rămas în mână cu o filă de hirtie șifonată pe care se aflau semnături făcute cu creionul. Aspectul hirtiei nu se armoniza de loc cu conținutul solemn al documentului, care curind a fost făcut cunoscut întregii lumi ca „Declarația de la Teheran a celor trei puteri”.

„Mă aflam în fața intrării împodobite cu coloane albe. Imprejur se imbulzeau fotoreporteri și operatori de cinema. Fiecare căuta să se strecoare cât mai aproape de trepte prin cordonul gărzii militare sovietice și americane, ca să nu rămână în urma celorlalți când avea să se ivească Roosevelt. În un moment dat ușa s-a deschis și în cadrul ei a apărut președintele, transportat în fotoliul rulant de doi filipinezi. Roosevelt avea pe umeri, peste o pelerină neagră, prinsă sus cu un lăntșor de aur fixat între două cataramă în formă de cap de leu, o manta de ploaie din cauciuc de culoare kaki. Pe cap purta o pălărie demodată. Figura era aceea pe care ne obișnuisem să o vedem în portrete: pince-nez, un țigaret lung cu țigară, gura deschisă într-un suris larg. Dar pe fața lui își pusese amprenta oboseala. Dimineața aceea rece subli-

nia în mod deosebit paloarea bolnăvicioasă a președintelui. Se simțea aproape fizic cât de greu îi venea lui Roosevelt — care era grav bolnav — să poarte pe umeri povara răspunderii sale. Dar forțele îi erau menținute de o voință aprigă și o nestinsă energie interioară.

Doi sergenți americani solizi s-au apropiat de fotoliul-rulant, l-au împins mai aproape de un „Willis” și l-au așezat pe Roosevelt pe bancheta din față a mașinii. Picioarele i-au fost învelite cu un covor gros, iar deasupra a fost întinsă o foaie de cort. Stalin s-a apropiat de mașină, a strâns puternic mâna președintelui și i-a urat drum bun. Churchill și-a luat și el rămas bun de la Roosevelt. Șoferul a pus motorul în funcțiune, după care pe scara mașinii au sărit patru agenți. Doi dintre ei, scoțind pistoalele automate de sub vestoane, s-au așezat pe aripile din față ale automobilului. Aveai impresia că mașina președintelui trebuia să-și croiască drum printr-o încercuire dușmană. Vedeam pentru prima oară cum era organizată paza președintelui american și mi se părea că demonstrația agenților putea doar să atragă atenția persoanelor rău intenționate. Dar Roosevelt scotea, probabil, normal acest spectacol. El zîmbea calm, iar când „Willis”-ul a demarat, a ridicat mâna dreaptă cu arătătorul și degetul mijlociu desfăcute în forma literei V — „victorie”. Curind mașina a dispărut după copacii parcului.

Imediat Churchill și-a luat și el rămas bun de la delegații sovietici. Apoi a plecat la ambasada engleză și de acolo la aeroport.

Delegația sovietică a părăsit Teheranul la amiază. Pe aeroport ne așteptau câteva avioane de pasageri cu două motoare. Cu primul aparat a plecat un grup de militari, iar cu al doilea Stalin. Noi am așteptat până când ni s-a comunicat că aterizase cu bine la Baku după care, la un interval de câteva minute, au decolat și celelalte avioane.

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

CONSTANTINESCU GHEORGHE —

Com. Marile, jud. Timiș: 1) Presupunind că este vorba de o formă cronică, penicilina în doză totală de 12.000.000 u. poate da bune rezultate. Evitați alcoolul, cafeaua, tutunul. În caz de dureri: piramidon, aspirină sau butazolidină, eventual clordelazina 25—75 mg zilnic; infiltrații cu xilină în zona dureroasă; radioterapie sau mici faradizări locale. În crizele gastrice, cu dureri abdominale și vărsături: atropină i.v. în doze progresive la intervale de 4 ore; Clordelazina 1—2 fiole/zi; reclorurare cu soluții clorurate hipertone; în crize laringiene: comprese calde în jurul laringelui; în artropatii — imobilizare ortopedică. 2) În **sorita inetică**, pentru oprirea extinderii leziunilor sortice, iată o schemă de tratament pe care urmează s-o confirme medicul curant: a) Se începe cu o serie de cianură de mercur (1 ctg/zi timp de 20 zile i.v.); b) se fac apoi 4 serii de penicilină, 12.000.000 u./serie, între ele intercalându-se câte o serie de cianură; c) această schemă se aplică timp de doi ani, iar în următorii doi ani se fac câte 4 serii de cianură de mercur pe an. Tratamentul de întreținere durează tot cursul vieții (2 serii de cianură de mercur pe an).

FILIPESCU MIRCEA — Brașov: 1)

Practic nu vedem posibilitatea unei stimulari a hormonului antehipofizar de creștere prin injecții cu Epifizan și Timus sau Prolan. La vîrstă dv. cartilajele de creștere sînt de obicei închise. 2) În fenomenele de **infantilism genital** este necesar un tratament de lungă durată (sub strict control medical) cu Testosteron (sau Testolent — o fiolă la 3 săptămîni) asociat cu Gonacor 500—1000 u.i. de 3 ori pe săptămîna.

OVIDIU CAZACU — Craiova: Este necesar în prealabil să vă faceți o radiografie de cot, pumn și genunchi pentru a se constata radiologic dacă nu sînt închise cartilajele de creștere. În caz afirmativ, vă recomandăm mai multe serii de injecții combinate Epifizan cu Timus, asociat eventual cu Gonacor, sub control medical.

GIOSAN CLAUDIU — București: Este nevoie de multă răbdare pentru a putea ridica „stacheta” înălțimii cu 1—2 cm. Utilizați eventual Prolan sau Gonacor (2—3 fiole/săptămîna).

DORINA T. — București: În primul rînd este necesar să eliminați surplusul de greutate ajungînd la 54 kg printr-un sever regim dietetic (reducînd la minimum consumul de grăsimi animale, dulciuri și făinoase), asociat eventual și cu un tratament cu tiroidă (drajeuri de 0,125 g, 2 drajeuri/zi) sau cu Suplin, Preludin etc. La acestea asociați un program metodic de gimnastică, conform scheme-

lor din volumul „Sănătate și frumusețe” de Vera Cernătescu, Ludmila Cosmovici și Xenia Ghica (Editura Medicală).

PETRE M. — București: Loțiunea pentru păr Gerovital H₃, se utilizează în aplicații pe pielea capului, cu masaj ușor, timp de 10—15 minute, la fiecare două zile. Părul trebuie spălat săptămînal cu un săpun de sulf sau sulf-gudron. Pentru cazurile mai rebele, tratamentul local se poate asocia cu administrare de Gerovital H₃, drajeuri sau fiole, conform indicațiilor medicului dermatolog.

P.V. — Giurgiu: E un fenomen vasiviziologic, care va dispărea odată cu normalizarea vieții sexuale, prin căsătorie. Deci, niciun motiv de îngrijorare. Ca medicație, Napoton sau Bromoval 2 cpr. înainte de culcare, 2) Citiți răspunsul dat sub Filipescu Mircea — Brașov, la pct. 2.

RUJAC COSTIN — Brașov: Probabil că **atrofia testiculară** stîngă, dacă e reală, este consecința unei complicații orhiteice. Aceasta nu înseamnă însă că „v-ați trăit tralul”, cum vă exprimați dv. De altfel, în afara acestor temeri nejustificate, nu ne-ați scris ce vă supără. Vă rugăm deci să reveniți mai explicit.

UZINA DE RADIATOARE, ECHIPAMENT METALIC, OBIECTE ȘI ARMĂTURI SANITARE

produce și livrează :

- Radiatoare din fontă pentru încălzire centrală ;
- Echipament metalic (accesorii și feronerie) pentru industria construcțiilor și mobilier ;
- Băi din fontă emailată ;
- Robinetărie și accesorii pentru instalații sanitare interioare.

Produsele UREMOAS sînt de bună calitate, au un finisaj îngrijit, estetică modernă...

UREMOAS București,

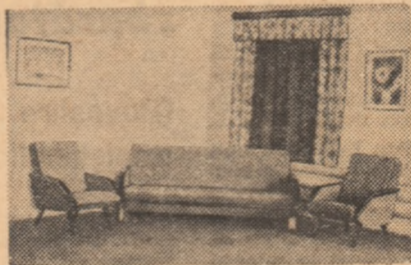
B-dul Preciziei nr. 12 tel. 31.16.40

I PROFIL MAGURA CODLEI

Str. Fabrica Nr. 11 Codlea-Brașov

Telefon 126

PRODUCE

- Sufrageria „Codlea”
- Garnitura „Pal 319”
- Camere de tineret „Lămîița”
- Fotoliu pat M.C.
- Fotolii „Nehoiul”
- Bucătăria „Poiana”

DUELUL LOR - SATISFACTIA TUTUROR !

LUNA PREPARATELOR CULINARE

prilej de a face cunoștință cu talentul și măiestria bucătarilor și cofetarilor

VIZITAȚI EXPOZIȚIILE CU PRODUSE DE BUCĂTĂRIE, COFETĂRIE ȘI PATISERIE ORGANIZATE DE

UNITĂȚILE

COOPERĂȚIEI DE CONSUM

Miine vom fi filmați

Luni seara directorul magazinului nostru ne-a adunat pe toți și ne-a spus:

— Miine, tovarăși, vom fi filmați cu camera ascunsă.

Evident, ne-am bucurat. Pe urmă am întrebat:

— Ce înseamnă cameră ascunsă?

— E o metodă nouă, ne-a explicat directorul. Te filmează fără să știi că ești filmat. În felul acesta se obține mai multă naturaleză. Nu mi-au spus de ce ne-au ales tocmai pe noi. Poate că au de gând să ne dea la „Noutățile zilei”, sau poate că au nevoie pentru un film nou. Dar să știți că tovarășul de la studioul cu care am vorbit la telefon m-a rugat să nu vă spun nimic. Așa că vă prefăceți că nu știți despre ce e vorba. M-ați înțeles?

Cum să nu-l înțelegem? Situația era cit se poate de clară. Am făcut magazinul lună și am aranjat vitrinele. La raionul de băuturi am adus din depozit coniac de cea mai bună calitate, iar la cel de pescărie, crap proaspăt congelat. În ceea ce mă privește, în raionul meu de măcelărie am avut grijă să expun la vedere panoul „Vite cornute. Secțiuni longitudinale”, pe care se indica denumirea fiecărui fel de carne. Intr-un cuvânt, ne-am pregătit ca de sărbătoare.

A doua zi am venit îmbrăcați de zile mari. Vanzătorii cu cravate, vânzătoarele care cu bluză de mătase, care cu rochie de lână pură. Casiera Zina și-a dat cu parfum franțuzesc, deși se știe că filmele sînt fără miros.

Împărțeam zimbete în dreapta și în stînga, vorbeam politicos și în general ne uitam la cumpărători cu o gingășie de parcă ne-ar fi fost cei mai dragi oameni din lume. În tot magazinul nu se auzea decît: „Poftim!”, „Vă rog, alegeți dumnevoastră!”, „Dați-mi voie să vă ajut!” și alte dulcagării de genul ăsta.

Cumpărătorii ne priveau nedumeriți. La un moment dat casiera Zina a trebuit să-și scoată capul din cabină și să șuiere printre dinți:

— Aveți grijă, tovarăși, cum vă purtați! Nu vă înghesiți! Sintem filmați cu cameră ascunsă!

Cumpărătorii au înțeles despre ce era vorba și s-au transformat subit în mielusei. Era o plăcere să-i privești. Bărbații cedau locul la rînd femeilor și toți împreună bătrînilor. Așa am dus-o pînă la prînz. Ne simțeam foarte oboșiți. Dar iată că directorul ne chemă din nou și ne spuse:

— Odihniți-vă, tovarăși! Am primit un telefon de la studioul cinematografic. N-au putut să vină dimineața, așa că rămîne pentru după amiază.

Ce era să facem? Am făcut din nou ordine în magazin, am cărat cîteva lăzi cu portocale la raionul de fructe și am expus la vedere cîteva salamuri dietetice. Ba ne-a mai rămas timp să afișăm și vreo cinci panouri la raionul de produse lactate. Cum scrie la carte și în ziare.

Am deschis magazinul fix la ora cuvenită. Dar să vezi belea! Cumpărătorii apucaseră să afle că așteptam camera ascunsă și au dat năvală ca la bilci. Numai să le dai nas! O puștoaică avu chiar obrăznicia să mă întrebă:

— Ați putea să-mi spuneți ce carne să iau pentru friptură?

„Las-că ți-aș spune eu, dar nu e momentul!” am gîndit în sinea mea. Apoi cu voce tare:

— Vă recomand, stimată cetățeancă, niște antricoate. Priviți-le, o frumusețe! Conțin mulți aminoacizi și puține lipide.

Un adevărat circ, ce mai tura-vura! La sfîrșitul zilei de muncă apăru directorul emotionat:

— Mi-au telefonat tovarășii de la studioul! Le-a fost imposibil să vină azi. Dar miine sosesc neapărat. Așa că fiți la înălțime!

Vasăzică a doua zi ne aștepta aceeași încordare nervoasă. Ce puteam face? Ne-am pus din nou toaletele de gală. Toată ziua am lucrat ca niște apucați. Numai zimbete, numai „Vă rog frumos”, „Vă mulțumim” și „Mai poftiți pe la noi!”. Un serviciu ireproșabil. Drept răsplată, un telefon seara tîrziu. Cică n-au putut să vină cu camera ascunsă, dar miine vor veni neapărat.

Era cit pe aci să facem o criză de nervi. Cîteva vânzătoare trebuiră să ia valeriană, iar casiera Zina izbucni într-un plîns cu sughituri. Sărmana de ea! Zimbise într-una două zile încheiate și din lipsă de antrenament își scrîntise nu știu ce la falcă.

Dar să nu lungesc vorba. Ne-am perpelit așa cinci zile lungi și late.

A șasea zi, după obișnuitul telefon de la studioul, am avut unele bănuiele. Nu cumva cineva își bătea joc de noi?

Directorul telefonă la miliție, dar ofițerul de serviciu îl liniști:

— Nu e cazul să vă alarmați, tovarășe! E un act de huliganism și nimic mai mult. Avem indicii că o bandă bine organizată terorizează organizațiile comerciale din cartierul nostru. Au pățit-o și cei de la Magazinul universal, și de la curățătoria chimică „Detergentul”, și de la atelierul de confecții „Croitorii harnici”, și de la cantina dietetică „Minte sănătoasă în corp sănătos”. Aștia cel puțin s-au speriat în așa hal, că au pus pe fiecare măsuță vase cu flori...

Am răsuflet ușurați. Auzi neobrăzare! Să ne facă pe noi, ditamai vînzători cu experiență, să ne maimuțărîm ca niște copii!

G. Gorin

Olandezul zburător

(Povestire semiștiințifică-semifantastică)

Mirajul e un fenomen științific. Mai mult, se știe că din cînd în cînd se produc miraje care pot fi observate de la depărtări de sute de kilometri. Cîți oameni n-au văzut proiectîndu-se pe cer lacuri, păduri sau mai știu eu ce? Savanții au găsit o explicație riguros științifică a acestei năluciri: da, se întimplă.

Toate astea sînt valabile pentru zilele noastre. Dar înainte vreme, în epoca în care mințile oamenilor erau întunecate de superstiții? Dacă i s-ar

fi năzărit cuiva o corabie pe cer, oare n-ar fi strigat toți într-un glas că au văzut cu ochii lor pe olandezul zburător? Iată, deci, cum un banal miraj poate să tulbure mințile unor cetățeni respectabili și să-i pună în situații de-a dreptul ridicule.

Astăzi, însă, nimeni nu mai crede

Îi urmăream cu interes. Știam, evident, că totul era un miraj și că acolo, deasupra turnului, nu era nici o corabie. Dar parcă poți să stăpînești curiozitatea științifică?

De pe corabie se lăsă o scară de frînghie pe care începură să coboare marinarii. Lumea se adunase ca la urs. Cu toții păstram un calm desăvîrșit, deși pe parcurs se iviseră unele nelămuriri. Nu cumva televiziunea ne prezenta o emisiune experimentală în relief? Mai ales că marinarii se cam hlizeau la noi. Ba unii chiar ne arătau cu degetul, ceea ce nu mi s-a părut un gest prea olandez. Dar cum era să ne supărăm pe un miraj?

Un marinar se apropie cu pas legănat de automatul de pe peron și virî în el o monedă. Paharul de masă plastică se umplu cu sirop galben. M-da. Miraj-nemiraj, dar uite că automatul funcționa. Înseamnă că olandezul vi-rise în el o monedă. De unde și-o fi procurat trei copeici, că doar în Olanda sînt guldeni?

Nu știu ce gîndeau cei din jur. În ceea ce mă privește, am simțit trezindu-se în mine o spaimă primitivă. Organismul meu-fu cuprins de fiori reci. Cum vine asta, fraților? Cum rămîne cu datele riguros științifice?

Ptiu, drace! Uite că am și început

• umor •
Ur umor umor u,
r umor umor umor u,
ior umor umor umor u,
umor umor umor umor
nor umor umor umor um
r umor umor umor umor u
mor umor umor umor umc

să bat cîmpii! Ne trebuia un copil, un băiat din poveste care să strige: „Păi regele e gol!” Dar pînă și copiii tăceau milc. Se vede treaba că aștia mici nu s-ar mira să vadă un rege gol-goluț. Au văzut ei destule la televizor. Pînă la 16 ani. Deodată cineva nu rezistă și scoase un strigăt ascuțit. În aceeași clipă corabia se destrămă. Din cauza vibrațiilor acustice, probabil. Așa că totul s-a petrecut ca într-un manual științific.

— Să fi fost vreo glumă a fizicienilor olandezi? întrebă cineva.

— Vedeți-vă de treabă, cetățeni! spus cu glas ferm. E un fenomen științific atipic, care nu poate fi generalizat.

Toți mi-au dat dreptate. Cine credea că s-a găsit să obiecteze? Incasatorul care aduna banii din automate. Susținea morfiș că în grămada de monede de trei copeici a găsit un gulden!

V. Pankov

Un bărbat emoționat

La secția de miliție se prezintă un bărbat. Era vizibil emoționat.

— Aseară a dispărut logodnica mea, tovarășe căpitan, declară bărbatul, făcînd eforturi să-și ascundă emoția. Nu reușesc să-i dau de urmă.

— Cum o cheamă?

— Vedeți, am cunoscut-o acum patru zile și nu știu decît numele mic.

— Cum arată?

— A-ă-ă...

— Culoarea ochilor?

— Parcă albaștri. Ba nu, negri.

— Părul?

— Blond, dacă nu mă înșel.

— Semne particulare?

— O însoțește ciinele meu. A dispărut împreună cu el.

— Ce ciine?

— Un foxterier, tovarășe căpitan. Îl cheamă Juju. Are blana fumurie și o pată mare pe spinare. Lăbuțele din față și cea stîngă din spate sînt albe. Botisorul e roz. Sub lăbuța stîngă din față...

— Liniștiți-vă! O să vă găsim repede ciinele!

(Din „Nedelea”)